1846. N°. 143

LEYDSCHE COURANT.

De Courant word't Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 30 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 28 November.

Eergisteren is te Katwijk weder een visschersbom aangekomen, van de reeders Taat en Cazanx, met eene lading van, naar gissing, 100,000 bokkingen. De prijzen waren tot hiertoe van *f* 17 tot *f* 26 het duizend.

— Dezer dagen heeft de Heer A. Elink Sterk Jr., die zich sedert vele jaren zoo gunstig als verlicht staatshuishoudkundige heeft doen kennen, door verschillende belangrijke geschriften over belastingstelsels en vrijen handel, weder een werk over de vrijheid van den handel uitgegeven, in de Fransche taal, in welk werk hij den oorsprong, de verkeerdheden en den aanstaanden val van het belemmerend stelsel in acht Hoofdstukken ontwikkelt.

In het eerste geeft hij een geschiedkundig overzigt; in het tweede beschouwt hij de zaak uit een staatshuishoudkundig oogpunt; in het derde, uit het oogpunt van het belang voor de schatkist; in het vierde gaat hij na welke verbeteringen het stelsel reeds heeft ondervonden; het vijfde hoofdstuk is aan eene beschouwing van Engeland gewijd; het zesde handelt over de hervormingen die men behoort in te voeren; in welks slot nog het wenschelijke van den ophef der accijnsen wordt aangeroerd; het zevende wijst op het groote belang om voor te gaan in het verleenen van onbeperkte handelsvrijheid; het achtste hoofdstuk is toegewijd aan de beschouwing dier zaak uit een wijsgeerig en zedelijk oogpunt; terwijl de bekwame schrijver zijnen verdienstelijken arbeid met een slotwoord besluit, ter aandrang van den vrijen handel, waardoor die vereeniging van alle volkeren, die inéensmelting van alle landen wordt te weeg gebragt, welke de menschheid op grond van waarheid, regtvaardigheid, zedekunde en christelijke liefde zoo onwederlegbaar, zoo dringend inroept.

Bij de droevige ondervinding, hoe schoorvoetend men de noodlottige graanwet slechts tijdelijk durfde opheffen; hoe er nog steeds grondeigenaars zijn, die in ernst wanen kunnen dat hun bijzonder belang waarlijk bij zulk eene heillooze bescherming ten koste der algemeene welvaart, zou kunnen winnen, meenen wij dat ieder wetenschappelijk geschrift ter bestrijding van ingeworteld vooroordeel en kwalijk begrepen eigenbelang, niet te veel kan worden bekend gemaakt, en ter onbevooroordeelde lezing en behartiging aangeprezen, en dit geschrift inzonderheid de aandacht van het publiek in ruime mate verdient.

's GRAVENHAGE, 28 November.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag gegeven aan A. W. Mulder, als Secretaris der gemeente Voorburg, en in zijne plaats benoemd J. E. Doornbos.

— Z. M. heeft gedurende zijn verblijf op zijn kasteel te Vaeshartelt, in Limburg, *f* 500 geschonken voor de armen van Meerssen, onder welke gemeente dat kasteel behoort.

— Z. M. de Koning is gisteren avond laat van Soestdijk in de Residentie teruggekeerd.

— H. M. de Koningin, die den 19den November met Haren Zoon en talrijk gevolg te Lyon was aangekomen, wordt dagelijks van hare reize naar Italie, alhier terug verwacht.

— Heden morgen is E. K. H. de Prins van Oranje met den eersten spoortrein naar Amsterdam vertrokken.

— Z. K. H. Prins Frederik heeft zijn buitenverblijf in de nabijheid van het Huis den Deyl verlaten, en zijn paleis alhier betrokken.

— H. K. H. Prinses Caroline van Hessen-Kassel is in deze Residentie aangekomen, en heeft haren intrek in het paleis in het Noordeinde genomen.

AMSTERDAM, 27 November.

Wij vernemen dat dezer dagen eene partij van circa 600 balen koffij en verscheiden partijen huiden en andere goederen zijn vervoerd over den Rhijnspoorweg. Al deze goederen worden te Arnhem in ligters geladen en daarmede door de stoombooten naar Emmerik vervoerd. Ook wegens den lagen stand des waters heeft alzoo onze handel de grootste behoefte aan de aansluiting des Rhijnspoorwegs aan de Duitsche spoorwegen. Moge die aansluiting spoedig worden verwezentlijkt.

— De aanzienlijke hoeveelheid diamant, die in den laatsten tijd hier werd bearbeid, is in der daad hoogst opmerkelijk, en nog duurt die bedrijvigheid in den handel van edelgesteenten voort. Alle diamantslijpers-fabrieken zijn in vollen gang, behalve de afzonderlijke werkplaatsen der snijders en klovers, die allen eene massa steenen leveren. Er zijn zelfs werklieden die ook gedurende den nacht arbeiden. Waarschijnlijk zijn vele verzendingen naar vreemde landen in- en buiten Europa hiervan de oorzaak.

— Zoo men verneemt zal met den 1sten December aanstaande, de sedert een 20-tal jaren dienstdoende stoomboot op Zaandam, uit de vaart worden genomen, en met het voorjaar worden vervangen door een nieuw ijzeren stoomschip, dezer dagen voltooid aan de Koninklijke fabrijk van stoom- en andere werktuigen alhier.

— Naar men vernomen heeft de stedelijke Regering van New-York aan den Kapt. ter Zee G. Willinck, Commandant van 's Lands fregat Jason, een fraai exemplaar van de beschrijving van de stad New-York en derzelver merkwaardigheden en vorderingen sedert hare stichting door de Hollanders, alsmede eene beschrijving van de groote waterleiding, ten geschenke aangeboden. [New-York werd in 1621 door de Nederlanders onder den naam van Nieuw-Amsterdam gesticht, als hoofdstad der van de Indianen gekochten grond aan de Hudsons-, of zoo men wil zeide Noord-rivier, welke landstreek toen door de onzen Nieuw-Nederland werd genoemd. Bij den Bredaschen vrede in 1667 is Nieuw-Nederland aan Engeland, dat zich mede in de nabuurschap had gevestigd en zeer uitgebreid, afgestaan. Bij welken vrede echter daarentegen Suriname als gedurende den oorlog door ons veroverd, aan ons verbleef.]

HAARLEM, 27 November.

Naar men vernomen, is de vereischte voordragt gedaan, om, bij het droogmaken van het Haarlemmermeer, behalve het stoomgemaal te Sparendam, nog een tweede stoomgemaal, van honderd paarden-kracht, te Halfweg aan te leggen, met eene uitwatering op het IJ, ter meerdere verzekering van de ontlasting van Rijnlands boezem, bij hoogen waterstand.

Gisteren is het stoomgemaal te Sparendam weder in werking gebragt, en wel met de 10 schepraden. De gang was allezins voldoende, en het water is tot 70 duimen opgevoerd, terwijl de stand van het buitenwater slechts 58 duimen zoude hebben gevorderd.

TIEL, 25 November.

Wij vernemen, dat het plan eener nieuwe haven, door de Regering voorgesteld, in de afgeloopene week bij den raad dezer stad volkomen is goedgekeurd, en dat er van wege de stadsregering aanzienlijke bijdragen zijn aangeboden, om deze zaak te bevorderen, zoodat wij gegronde hoop meenen te hebben, dat deze, niet alleen voor deze stad wenschelijke, maar voor den handel en de scheepvaart in het algemeen allernoodzakelijkste, nieuwe inrigting, ten spoedigste zal tot stand komen.

Volgens het voorgestelde en reeds aangenomen plan, zal de nieuwe haven zulk eenen grooten omvang hebben en zoo zijn ingerigt, dat zij voor een aanzienlijk aantal groote schepen en stoombooten in den winter, en ten allen tijde, eene volkomen veilige schuilplaats zal wezen, iets, hetwelk tegenwoordig tusschen Rotterdam en Eobith langs den geheelen Waaloever niet bestaat.

AALTEN, 24 November.

Den 7den dezer waren eenige menschen bezig om een wagen met steenen te laden, toen ongelukkig eenige steenen van den wagen tegen het paard vielen, waardoor hetzelve schichtig werd en op hol geraakte. Een achttienjarige boerenzoon viel hierdoor op den grond en het voorste wiel ging hem met zulk een kracht over het achterhoofd, dat het achterste wiel buiten het spoor geraakte, en de schedelbeenderen gebroken en zoodanig ingedrukt waren, dat dezelve niet dan door trepanatie of pansering konden hersteld worden. Deze belangrijke operatie is dan ook werkelijk Maandag den 9den dezer door den Chirurgijn en Vroedmeester S. van Leuven, onder assistentie van den Med. Dr. J. J. Klijnpenninck, met het gunstigste gevolg verricht, zijnde de indruk nu opgeheven en vier beensplinters uit de zelfstandigheid der hersenen verwijderd. Heden den 15den dag na de operatie bevindt zich de lijder zeer wel en is bij volkomen bewustzijn, zoodat men alle hoop heeft om hem te behouden.

MIDDELBURG, 25 November.

Men heeft te Vlissingen de tijding bekomen dat het fregat de Prins van Oranje, waarop Z. K. H. Prins Hendrik een zeetogt heeft gedaan, binnen kort aldaar zal binnenvallen en er overwinteren; hetgeen men als een groot voorregt voor die plaats beschouwt.

MAASTRICHT, 25 November.

Te Heerlen, op de Ganzeweide, is gisteren een brand uitgebroken, waar door 2 huizen, onderscheiden paarden en runderen zijn omgekomen. Men kent de oorzaak van het ongeluk niet.

BUITENLANDSCHE BERICHTEN.

OOST-INDIE.

BOMBAY, 15 October.

In de laatste 14 dagen heeft men berigt ontvangen van twee opstanden onder de bondgenooten der Engelschen, de eene in Cachemire, de andere in Nepaul.

In Nepaul is eensklaps eene beweging ontstaan, die gekenmerkt wordt door al die woede en bloeddorst, welke de burgeroorlogen aan de noordelijke grenzen plegen te vergezellen. Den 14den September is Generaal Guggun-Singh, die zeer hoog in de gunst der Koningin stond, vermoord. Zij besloot daarop zich te ontdoen van allen, die zij als medepligtigen aan dien moord beschouwde, en deed dientengevolge den eersten Minister, zijne zonen, zijn broeder, zijne neven en een 100-tal der aanzienlijkste opperhoofden ombrengen. De jonge Maharadjah is het ontvlugt en de magt viel in handen der onmenschelijke Vorstin. De familien der vermoorden zijn gebannen. Verdere bijzonderheden zijn tot nog toe niet bekend.

De opstand in Cachemire heeft een schrikbarend aanzien, want de bevolking schijnt in het minste niet geneigd te zijn om zich vrijwillig te onderwerpen en van den Souverein van Lahore over te gaan onder dien van Jumboo. De troepen door dezen laatste afgezonden, verslagen zijnde, besloot Gholab Singh met alle beschikbare magt te velde te trekken; maar daar hij weinig vertrouwen stelt op zijn leger, heeft hij de Engelschen verzocht zijne hoofdstad te bezetten en zijn gezag staande te houden. Dientengevolge rukt de Brigadier Wheeler met 6,000 man naar Jumboo op.

RUSLAND.

PETERSBURG, 9 November.

De Keizer heeft de statuten van een Jagt-Club goedgekeurd die alhier is opgerigt. Ieder Russisch edelman die een zeilvaartuig van minstens 20 tonnelast voor den handel bezit, of er zich voor de opening der vaart in 1848 een zal aanschaffen, heeft regt op lidmaatschap. Tot dien zullen zij zich tot een vlot verstaan en genommerd worden. De 10 eerste nommers worden voor de Keizerlijke familie voorbehouden.

De mis te Nischnei-Nowgorod is dit jaar door zoo vele koopwaren overstroomd geworden, dat zij de behoeften der kopers verreweg hebben overtroffen. Men heeft in ijzer, het hoofdproduct der inlandsche nijverheid, 3,700,000 pud verhandeld, tot eene waarde van 15,000,000 roebel (ƒ 0.50 Ned.) Ook is er eene groote hoeveelheid gewoon Vlaamsch linnen verkocht; 60,000 kisten thee werden ten verkoop aangeboden. Men heeft daarvan voor 25 millioen roebels verkocht. Voorts was er voor 10 millioen roebels aan katoenen-manufacturen voorhanden. Over het algemeen zijn deze artikelen en verschillende andere stoffen 5 à 10 pCt. goedkooper dan op de vorige jaarmarkt verkocht geworden.

— In Esthland was de oogst van het zomergraan reeds in de laatste helft van September gedenkig, doch was wegens de groote hitte en droogte gedurende den zomer over het algemeen middelmatig uitgevallen. De aardappelenziekte heeft zich op verschillende plaatsen vertoond.

POLEN.

WARSCHAU, 18 November.

Eergisteren middag hebben de Prins Stedehouder en zijne Gemalin, benevens vele daartoe genoodigde personen zich per spoorweg naar Skierniewice begeven, om de plegtige opening bij te wonen van het derde gedeelte van den Warschau-Weener spoorweg, loopende tot Czenstokhowa. De te openen nieuwe sectie van den spoorweg is 80 wersten lang, zoodat thans van Warschau tot Czenstokhowa 216 wersten of ongeveer even zoo veel Ned. mijlen, zijnde ruim een derde der geheele lengte, voor het publiek zullen geopend zijn.

GRIEKENLAND.

ATHENE, 31 October.

De Regering heeft bij de Hoogeschool alhier eenen leerstoel voor het constitutioneel- en voor het volkenregt opgerigt. De Hoogeschool te Parijs was tot hiertoe de eenige, waar het constitutioneel regt geleerd werd. De Heer Saripolis, Doctor in de Regten, welken graad hij te Parijs verworven heeft, is tot Hoogleeraar voor dat vak aangesteld, hij heeft den 26sten zijnen post met eene redevoering aanvaard, welke algemeen is toegejuicht.

ZWEDEN.

STOCKHOLM, 17 November.

De winter heeft eindelijk ook bij ons een aanvang genomen, daar des morgens al de straten met sneeuw bedekt waren. Nog dezer dagen vernamen wij, onder anderen van Upsala en Calmar, dat het daar nog zoo warm was, dat de rogge op het stroo stond in aren te schieten; weshalve men dezelve uit voorzigtigheid begon te snijden.

— De Zweedsche Akademie heeft wegens den dood van Tegnér, voor eene maand den rouw aangenomen, en zijn naam onder de uitstekende mannen van Zweden begrepen, voor welke zij een gedenkpenning laat slaan, en over wie zij op bepaalde tijden eene herinneringsrede doet uitspreken. Ook heeft zij besloten zijn borstbeeld in marmer te doen vervaardigen.

SPANJE.

CADIX, 9 November.

Heden is hier van stapel geloopen een stoomschip van 200 paardenkracht, waarvan in het begin dezes jaars de kiel was gelegd, om nu verder van stoomwerktuigen te worden voorzien, die daartoe in gereedheid zijn. Dit is het eerste oorlogsvaartuig van eenig belang, dat sedert 1791 op deze werf is gebouwd.

ITALIE.

ROME, 20 November.

De bekende Luitenant Waghorn, welke steeds naar den kortsten weg over land zoekt, van Indië naar Londen, is alhier aangekomen, om bij de Regering aan te dringen op den spoedigen aanleg van den spoorweg van Brindisi in Napels, door den Kerkelijken Staat naar het noorden van Italië, om dan den Indischen overlandpost langs dien weg tot Venetië, en verder door Duitschland te kunnen verzenden, om de altijd onzekere vaart over de Adriatische zee te vermijden.

— Alhier heeft dezer dagen eene zeer ongewone gebeurtenis plaats gehad. Men heeft in den schouwberg eene volksvergadering gehouden, bij welke alleen Romeinsche onderdanen zijn toegelaten, en zoowel de adel, als de middenstand en de geringere klassen zijn vertegenwoordigd. Het pauselijk bewind had eerst zwarigheid gemaakt, om verlof te geven tot het houden dezer bijeenkomst, maar op de verzekering van de aanleggers, dat er geene ongeregeldheden hoegenaamd zouden plaats hebben, is de toestemming verleend. Het doel schijnt te zijn geweest, om een openbaar bewijs te geven, dat de Paus, bij de invoering van gewenschte hervormingen in het burgerlijk bestuur, op de ondersteuning der bevolking van Rome konde staat maken, en dit doel schijnt niet te zijn gemist. Aan betuigingen van aanhankelijkheid ten minste heeft het niet ontbroken.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 20 November.

In den nacht van den 18den op den 19den dezer heeft alhier H. K. H. de Grootvorstin Maria, oudste dochter van HH. KK. HH. den Grootvorst Michaël en de Grootvorstin Helena van Rusland, in het 22ste jaar haar levens, hare aardsche loopbaan volbragt. De Doorluchtige afgestorvene was voor omtrent twee maanden reeds ziek uit Ischl hier aangekomen, en alle kunst der geneesheeren was onvermogend haar leven te redden. De smart van hare Doorluchtige ouders is onbeschrijfelijk, en wordt door het Oostenrijksche Hof, hetwelk onafgebroken de hartelijkste belangstelling in de Doorluchtige zieke betoond had, en door de bewoners dezer hoofdstad op het levendigst gedeeld.

— De President van de Hofkamer, Baron von Kübeck, heeft tot de ondersteuning van de geldmarkt een zeer krachtigen maatregel genomen. Men heeft namelijk het amortisatie-fonds bestemd, om hieruit aankoopen te doen van actiën van de door den Staat gewaarborgde spoorweglinien, in zoo verre zij tot zoo lagen stand op de beurs mogten dalen, dat hare notering geen rente van 4 pCt. meer oplevert; de in dit geval gekochte aandeelen zullen weder aan de markt gebragt worden, zoodra de prijs in zooverre verbeterd is, dat de alsdan gedane verkoopen geene nadeligen invloed ten gevolge zullen hebben. De door den President der Hofkamer genomen maatregel heeft een zeer gunstigen indruk gemaakt, en reeds eene merkelijke rijzing in de actiën der hoofdlinien te weeg gebragt.

— Er is een tractaat van Koophandel tusschen onze Regering en die van Sicilië gesloten, waarbij de differentiele tolregten voor de beide Rijken wederkeerig opgeheven zijn en voortaan een geheel vrije handel en scheepvaart tusschen hen zal bestaan.

INNSPRUCK, 15 November.

De Indische overlandpost heeft reeds tweemaal den weg door Tyrol genomen, en wel over Ampezzo, Bruneck en Mittenwald, als den kortsten voor de overbrengst naar Londen, en heeft bij de tweede reis den weg van Triest tot hier in ruim 24 uren afgelegd. De reis was door het vooruitzenden van een' renbode aanmerkelijk bespoedigd.

PRUISSEN.

KONINGSBERGEN, 18 November.

Naar men vernemt, heeft de geheime regeringsraad Voigt eene belangrijke, tot dus verre onbekende, diplomatische verhandeling over de aanspraak van erfopvolging des Koninklijken Pruisischen huizes op de Hertogdommen Sleeswijk en Holstein ontdekt, en moet zich reeds met derzelver openbaarmaking onledig houden.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 20 November.

De Koning heeft 120,000 florenen uit 's Rijks kas bestemd, om te dienen ter tegemoetkoming van de bij de industriescholen en openbare inrigtingen van onderwijs aangestelde leeraren en hoogleeraren, die zich door de tegenwoordige hooge graanprijzen in minder gunstige omstandigheden bevinden.

De reden van deze toelage is daarin gelegen, dat voorheen de bezoldiging der genoemden voor een gedeelte in granen bestond, hetgeen later door eene toelage in geld werd vervangen, berekend naar de gewone prijzen der granen.

AUGSBURG, 20 November.

— Op den spoorweg van Augsburg naar Lindau is eene vrouw door het Handelhuis Pelloux, Brentano en Comp. willende beloonen, dat sedert

meer dan eene eeuw alhier bestaat, waar hetzelve uitgebreide zijde-fabrieken heeft opgerigt, die een grooten vooruitgang aan dezen tak van nijverheid in onze omstreken hebben gegeven, heeft denzelven brieven van erfelijken adeldom met den titel van Graaf verleend.

FRANKFORT.

24 November.

De reden, dat de 1/13 Augustus vervallen coupons der 4 pCts. Russische leening bij Hope & Comp., welker betaling anders in de helft van September geschiedde, eerst dezer dagen heeft plaats gehad en alzoo twee maanden later, moet gezocht worden in het faillissement van het huis Harman & Comp te London, waardoor de Russische Regering 400,000 £ verliest.

— Sedert en paar dagen heeft de Hanoversche Leening, welke eerst weinig deelneming vond, eenigzins meer deelgenooten gekregen; er is reeds voor ruim een half millioen thalers ingeschreven.

— Het schip de Pruissische Adelaar is den 13den dezer met eene volle lading Duitsche manufacturen, uit Hamburg naar Singapore en Hong-Kong vertrokken; het is de 3de reis, welke dat schip naar die gewesten maakt.

ENGELAND.

LONDEN, 25 November.

Men spreekt hier te lande van het teekenen van een adres aan de Engelsche Regering, waarbij hare vriendschappelijke bemiddeling bij de Fransche tot bescherming van Koningin Pomare en hare onderdanen, en tot verzekering der onafhankelijkheid van de Societeits-eilanden, tot op 150 mijlen afstand van Taiti, verzocht zal worden.

— Gisteren had een der hevigste branden plaats, welke men zich sedert lang kan herinneren, daar de groote patent-kaarsenfabriek van de Heeren Palmer geheel eene prooi der vlammen is geworden. Men berekent de schade op 50,000 £, waarvoor de eigendommen niet ten volle verzekerd waren.

— Het schip de Saranak, hetwelk den 21sten van Philadelphia te Liverpool aankwam, heeft medegebragt 2654 vaten meel, 12,000 schepels tarwe, 5000 schepels en 4 zakken Indiaansch koren, 30 vaten ossenvleesch, 9 vaten spek en 7 ton aardappelen.

— Volgens de laatste berigten is de invloed van O'Connell in den laatsten tijd in Ierland merkelijk verminderd. De strijd, dien hij voortdurend met het zoogenaamde jeugdige Ierland te voeren heeft, schijnt daartoe veel bij te dragen. Men beschuldigt hem van die zijde van verkeerd beheer der gelden, die door het Iersche volk als de zoogenaamde schatting voor de intrekking der unie zijn opgebragt, en die in de laatste jaren meer dan 200,000 £ hebben bedragen. Ook duidt men het hem euvel, dat hij voor zijne zonen en bloedverwanten onderscheidene winstgevende betrekkingen van het tegenwoordig ministerie der Whigs heeft weten te verwerven. Aan den anderen kant laat het jeugdige Ierland zich van eene ongunstige zijde kennen, daar het thans heimelijk werkt, om de bevolking van sommige graafschappen van wapenen te voorzien.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 November.

De Minister van Oorlog heeft aan twee Hoofdofficieren van de genie bevolen zich naar Hunningen te begeven, ten einde een plan van versterking te ontwerpen voor deze oude en belangrijke vesting, uit welke men de stad Bazel kon bombarderen, voor dat die vestingwerken krachtens art. 25 van het Weener tractaat waren gesloopt.

— Bij het ministerie van Oorlog had onlangs een zekere Cunat, aanzoek gedaan om proeven te doen met een houten rijtuig, waarvan hij de uitvinder is. Den 25sten heeft hij voor de militaire autoriteiten die proeven gedaan. Om het rijtuig in beweging te stellen is er niets meer noodig dan dat de binnen gezeten personen den pas met de voeten slaat. De maat van den gewonen stap geeft eene snelheid, veel grooter dan die van de diligences der onderneming Lafitte en Caillard, en wanneer men die snelheid nog wil vermeerderen, maakt men gebruik van den versnelden pas; dan vliegt het rijtuig met al de vaart van een door volle stoomkracht gedreven stoomsleper. De voortstuwende kracht van dit rijtuig is fabelachtig; want men beweert dat het in staat is ontzettende massas omver te werpen.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 November.

Nadat de Kamer van Volksvertegenwoordigers eergisteren de aangevraagde credieten had goedgestemd, heeft zij heden de begrooting van Financiën aangenomen.

— De vervolgingen schijnen ten einde te loopen, die ingesteld waren wegens caricaturen en dagblad-artikelen, door welke de Koning beleedigd was. De Procureur-Generaal de Bavay zal in de zaken het woord voeren, zoo zij, hetgeen nog twijfelachtig is, voor het Hof van Assises zullen worden gebragt.

— In de fraaije gothische kerk van Buggenhout bewondert men thans eene communiebank van wit marmer, in den bouwtrant der kerk vervaardigd. Hetgeen deze communiebank tot een regt meesterstuk maakt, is dat zij werktuigelijk is gebeiteld, en wel zoo kunstig, dat de bekwaamste en fijnste beeldhouwer er nauwerig over mag wezen. Dit wonderbaar geheim is het eigendom der heeren de Wael Colman en Comp. alhier, welke ook eene groote menigte op dezelfde wijze gebeitelde schoorsteenmantels vervaardigen, die beter koop zijn dan die met handen bewerkt, en zoowel door de sieraden als de kleur van elkander verschillen.

— Op den spoorweg van het Zuiden, bij Ecaussines, is eene vrouw door eenen spoortrein verrast geworden en letterlijk in twee stukken gereden, zoodat men slechts de twee romphen van een lijk heeft kunnen opnemen.

— Met nieuwjaar zal binnen deze stad een Hoogduitsch dagblad worden uitgegeven, 't welk in eenen gemakkelijken zin zal worden opgesteld.

— De gewone burgerlijke gevangenis is overvol. Men rigt localen in, om tijdelijk gevangenen daarin te kunnen plaatsen.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de kerkeraden der Hervormde gemeenten te Grootebroek, Spanbroek, 's Heerenhoek, Zegveld en Uitheemstermeede uitgebragte beroepen, op D. J. V. d. Lee te Calandsoog, en de Candidaten Stenfert Kroese, D. v. d. Berg, J. C. de Vijver en E. Tonkes.

Directeuren van Teylers Stichting en Leden van Teylers Godgeleerd genootschap, in hunne Vergadering van 13 Nov. ll. drie beantwoordingen der prijsvraag, voor het jaar 1845 hebbende afgekeurd, hebben de vraag op nieuw uitgeschreven, luidende aldus:

»Het schijnt aan geenen twijfel onderworpen te zijn, dat het leerstuk over de H. Schrift, inzonderheid, zoo als het door de Hervorming is voorgesteld en gehandhaafd, zijne aanleiding gevonden heeft in de aanwijzingen en onderstellingen, welke in de schriften der Evangelisten en Apostelen, ten aanzien van de boeken des Ouden Verbonds, gevonden worden. Dit leerstuk, in betrekking tot de boeken des Nieuwen Verbonds, schijnt zelfs niets anders te zijn, dan eene toepassing of overbrenging van diezelfde aanwijzingen op de schriften der Evangelisten en Apostelen. In allen gevalle moet, hetgene Jezus en de Apostelen ten aanzien van de H. Schrift des Ouden Verbonds geleerd, of aangewezen, of ook ondersteld hebben, hoogst gewigtig geacht worden, ook bij meer uitsluitend letterkundige onderzoekingen aangaande de boeken des Ouden Verbonds en bij eene verklaring van dezelve, die van het Nieuwe Verbond geheel onafhankelijk is.

»De overweging hiervan heeft Teylers Godgeleerd Genootschap doen besluiten, om de leer van Jezus Christus en zijne Apostelen over de H. Schrift des Ouden Verbonds tot een voorwerp van opzettelijk onderzoek te stellen, in de hoop, om daardoor ter bevordering van grondige en naauwkeurige godgeleerde kennis te zullen medewerken." Het Genootschap verlangt alzoo: »»volledig en in zamenhang voorgesteld te zien, al wat in de boeken des Nieuwen Verbonds over de H. Schrift des Ouden Verbonds gevonden wordt."

Tevens herinnert het Genootschap, dat reeds in het vorige jaar de volgende vraag voor het jaar 1847 is uitgeschreven:

»Daar het gemakkelijker schijnt, het gunstige der stelling van Broeschneider en anderen Godgeleerden in te zien, dat de Theologie zich moet schikken naar de vorderingen der natuurkundige wetenschappen, zoodat al wat strijdig met de ontdekkingen der laatste in den Bijbel aangewezen wordt, van het gebied der Goddelijke openbaring moet worden afgesneden, dan dit hare gegrondheid te ontkennen, of haar bij toepassing op bepaalde wijze te regelen, zoo heeft Teylers Godgeleerd genootschap, tot bevordering van de zoo gewenschte eenheid in deze, besloten, de navolgende prijsvraag uit te schrijven: »» Hoe heeft men in de Christelijke Kerk van dat beginsel tot op heden gehandeld, en dikwijls men strijd waargenomen tusschen de voorstellingen der H. Schrift, het algemeen geloof der Christenen en de leerstellingen van die Theologie, welke als regtzinnig gold, en tusschen datgene, wat men als resultaat van de vorderingen der menschelijke wetenschappen voorstelt op het gebied der natuurkunde, beschouwde? Heeft men de Theologie, in weerwil van alle worstelingen daartegen, zich naar die regelen geschikt, en zoo ja, welke daarvan, zoo ten aanzien van bepaalde leerstellingen in het geheel, als met opzigt tot de grondslagen en regelen der Theologie zelve in het bijzonder, met name betrekkelijk de waardering der H. Schrift als kenbron der Goddelijke Openbaring en van de regelen harer uitlegging, bepaalde veranderingen ondergaan? En wat kan de geschiedenis van die voorstellingen en veranderingen ons leeren ter onzer waarschuwing en besturing in den tegenwoordigen tijd.

De prijs voor het best en voldoend gekeurd antwoord op ieder van deze vragen is eene Gouden Eerepenning, op den stempel des Genootschaps geslagen, ter innerlijke waarde van vierhonderd gulden.

De Verhandelingen moeten zijn in het Nederduitsch, Latijn, Fransch, Engelsch of Hoogduitsch. De tijd der inzending is voor of op den eersten Januarij 1848.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote, JOHANNA THEODORA VAN GOOR, voorspoedig van een' welgeschapen ZOON.

OOTMARSUM, 21 November 1846. D. A. MOQUETTE.

Gymn. Revisor.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

SALON DE VARIETES.

Onder Directie van P. C. KAHN.

Op Maandag 30 November 1846.

De Straatjongens van Parijs, Blijspel met Zang in 2 bedrijven. Na hetzelve: ***Grabot Arlu*** uit de Opera *La Pie Voleuse*, te zingen door den Heer KAHN. Gevolgd door: ***de gestrafte Mannen zonder Vrouwen***, of ***een uur Vaderschap***, Vaudeville in 1 Bedrijf. Tot slot: ***de Loterij***, Vaudeville, naar het Fransch.

Aanvang ten HALF ZEVEN uur.

Prijzen der Plaatsen:

Loge *f* 1.50. Amphitheater *f* 1.20. Bak *f* 1. Galerij *f* 0.50.

Al degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van Vrouwe A. C. VAN HAANSBERGEN, in leven Weduwe van den Wel-Ed. Geb. Heer J. A. HOMBROEK VAN DOORN, gewoond hebbende te op den 11den November 1846 te *Katwijk aan den Rhijn* overleden, gelieven daarvan opgave of betaling te doen aan het Sterfhuis te *Katwijk*, uiterlijk vóór den 15den December 1846.

Mren REGENTEN der Huis-Zitten- en Diaconie-Armen, betuigen hunnen hartelijken dank voor de milde giften in de laatst gehouden Najaars-Collecte, die de aanzienlijke som van *f* 2,094.49½ bedraagt; nagekomen is een Munt-biljet van *f* 5.—, om bij de Collecte te worden gevoegd.

De gewone Uitdeeling der **Warme Spijs** zal een aanvang nemen op den 30sten November 1846. De **Soepkaarten** en **Briefjes** kunnen worden gekocht bij den *Binnenvader van het Huis-Zittenhuis*, tegen 5 *Centen per Portie*. Bij denzelfden zijn ook te bekomen, ten gebruike in het loopende Winter-Saisoen, **Kaartjes** voor Heele en Halve Mudden **Turf**, tegen 55 en 27½ Centen.

Mren Regenten der Huis-Zitten- en Diaconie-Armen,

Leyden, P. J. ZUURDEEG, *President*.

28 *November* 1846. H. POLTUM, *Secretaris*.

Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, zijn van meening, met bewilliging van den Ed. Achtb. Raad, in het bijzijn der Commissie van Fabricage, in het openbaar **aan te Besteden:**

1°. Het Optrekken van een GEBOUW op het Terrein voor de Gaz-Stokerij bestemd.

2°. Het Maken en Stellen van een IJZEREN KAP op de kapitale Stokerij van de aan te leggen Gaz-Fabriek.

3°. Het Leveren en Stellen van eenige IJZEREN DEUREN en RAMEN in het Gebouw voor de Gaz-Stokerij bestemd.

4°. Het Maken van Twee Gemetselde WATERBAKKEN op het Terrein voor de Gaz-Fabriek bestemd.

Elk afzonderlijk aan te besteden.

5°. Het Leveren en Stellen van Twee IJZEREN STOLPEN op het Terrein voor de Gaz-Fabriek bestemd.

Elk afzonderlijk aan te besteden.

6°. Het Leveren van eene partij Gesneed en Gegoten IJZERWERK van onderscheiden vorm.

7°. Het Leveren van 262 stuks Gegoten IJZEREN LANTAARNPALEN.

8°. Het Leveren van 200 stuks IJZEREN LANTAARN-ARMEN voor de Straatverlichting.

En zulks op het Raadhuis binnen gemelde Stad, *op Donderdag den* 10den *December* 1846, des *voormiddags* ten 12 ure.

De Bestekken zullen van heden af ter lezing liggen, dagelijks behalve des Zondags, ter Rekenkamer op het Raadhuis, van 's morgens *tien* tot 's namiddags *twee* ure, alsmede in een Vertrek in de Volmolensteeg, bij het Terrein voor de Gas-Fabriek bestemd, van 's morgens *acht* tot 's namiddags *vijf* ure, alwaar ook de Teekeningen en Modellen zullen gereed liggen; terwijl de Stads-Architect de noodige aanwijzing en opheldering zal geven.

Men is van meening ten overstaan van den Notaris J. TOMAS, te *Leyden*, aan den Burg, op Zaturdag den 19den December 1846, 's avonds te zes ure, bij opbod en afslag te Verkoopen: Twee HUIZEN EN ERVEN, naast elkander, staande en gelegen te *Leyden*, in de Voorste- of Zuid-Rundersteeg, Wijk VI. nº. 662 en 663. — De beide Percelen zullen op den dag der Verkooping kunnen worden bezigtigd. — De aanvaarding derzelve is bepaald op 21 December 1846. — Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris J. TOMAS, waar, alsook ten huize van den Wel-Ed. Heer Mr. H. REIJERS, Oude Vest, Wijk V. nº. 300, *Curator* in het Failissement van J. BINK, de Voorwaarden dezer Verkooping 8 dagen vóór den Verkoopdag ter lezing zullen gereed zijn.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 15den December 1846, des voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Augustus 1845.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

LEYDEN. — De Heer **S. N. DENTZ**, *Dentiste van HH. MM. den Koning en de Koningin, en van HH. KK. HH. den Prins van Oranje en Prins Frederik der Nederlanden*, zal morgen Dingsdag namiddag alhier arriveren, en tot Woensdag morgen 11 ure, den 2den December, verbleven. Gelogeerd in *de Zon*, op de Breedestraat.

De STUDENTEN ALMANAK voor 1847

met het gegraveerd Portret van den Rector Magnificus J. H. SCHOLTEN, en eene uitslaande Plaat, zal in December verschijnen. De Lijsten van Inteekening liggen bij de Uitgevers J. H. GEBHARD & C. en voorts in de voornaamste Societeiten en Kollegiehuizen gereed. Na de uitgave zullen geene Exemplaren dan tegen verhoogden prijs worden afgeleverd.

Te bekomen in den BOEK-, PAPIERWINKEL en BINDERIJ van

P. ENGELS in de Nieuwsteeg,

Voor Sint Nicolaas, Nieuwjaars Geschenken, enz.

Volledige Beschrijving en Geschiedenis der Stad *LEYDEN*, in carton bandje met een zeer net bewerkten Platten grond der Stad. Prijs 90 Cents.

De Kaart afzonderlijk 60 Cents, dito gekleurd 90 Cents.

Almanakken voor 1847,

als: *Amicitia*, *Christophilus*, *Muzen*, *Vergeet mij niet* 1846-1847, *Schoone en Goede*, *Bijbelsche*, *Christelijke*, *Nederlandsche Blijgeestige*, *Friesche*, *Dames-*, *Kantoor-*, *Kamer-* en *Toilet-Almanakken*, *Voor de Jeugd*, *Miniatuur-Almanak*, enz. — *Almanach de Gotha*, *Illustrirte*, *Gedenke mein*, *Pénelope*, *Vergiss mein nicht*, *Gubitz*, *Nierisz*, *Almanach de l'Illustration*, *Comique*, *Prophétique*, enz.; alsmede een groot assortiment **Kinder-** en **Prentwerkjes.**

Bij de Boek- en Kunsthandelaren **SCHREUDER & VAN BAAK**

is heden van de Pers gekomen en alom verzonden:

FRAGMENTEN uit oorspronkelijk Hollandsche Tooneel-Poëzij, of Oefeningen ter bevordering van Kunstmatige Voordragt, (in Zamenspraken). Bijeenverzameld door C. W. MOOCK.

Ook is bij hen voorhanden eene ruime sortering **Kinderwerkjes** en verschillende **Artikelen van Luxe**, geschikt voor **St. NICOLAAS GESCHENKEN.**

☞ Alles wordt op aanvrage ter bezigtiging gezonden.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 28 *November.*

Oude Witte Tarwe *f* 10.90 tot *f* 11.60. Nieuwe Witte Tarwe *f* 11.90 tot *f* 12.20. Oude Rogge *f* 9.40 tot *f* 9.80. Nieuwe Rogge *f* 9.60 tot *f* 9.90. Nieuwe Gerst *f* 6.40 tot *f* 6.60. Haver *f* 5.00 tot *f* 5.40. Paardeboonen *f* 8.00 tot *f* 8.20. Duiveboonen *f* 8.30 tot *f* 8.50.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturday 28 *November* 1846. Van 35 tot 40 Gulden.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

ZATURDAG 28 NOVEMBER, ten 4 ure.

			Laatste koers	Hoogste koers
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	à	2½ pCt.	58½	58½
Dito dito.	»	3 »	71½	
Dito dito.	»	4 »	91½	
O. I. Leening.	»	4 »		
Amortisatie Syndicaat.	»	3½ »		
Handel-Maatschappij.	»	4½ »	173½	173½
Haarlemmermeer.	»	5 »		
Aandeelen Rijn-Spoorweg.	»	4½ »		
Aandeelen Holl. Spoorweg Maatschappij.	»	»		
BELGIE, Certificaten.	»	2½ »		
Dito Dito	»	4½ »		
Dito bij ROTHSCHILD.	»	2½ »		
SPANJE, Leening bij Ardoin van 85 £.	»	5 »	21½	
Dito bij dito, onbep. stukken.	»	5 »	21 5/16	21 5/16
Dito.	»	5 »		
Dito Binnenl.	»	3 »	22½	
Coupons Ardoins.	»	»	18½	
PORTUGAL, te Londen.	»	3 »	39½	39½
Dito.	»	4 »	38 5/16	38½
RUSLAND, Oblig. HOPE 1798 en 1816.	»	5 »		
Dito dito 1828 en 1829.	»	5 »	101½	
Cert. bij dito 1831 en 1833.	»	5 »	96½	
Dito bij HOPE.	»	4 »	88½	88½
Dito bij STIEGLITZ & Cº.	»	4 »	87½	
Certificaten te Hamburg.	»	5 »		
Dito te Londen.	»	5 »		
Inschrijving in Assign.	»	6 »		
Certificaten van dito.	»	»		
POLEN.	»	4 »		
Dito Aandeelen met Loting.	*f*	300		
Dito dito.	»	500 »		
PRUISSEN, Loten.				
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank.	»	5 pCt.		
Idem.	»	4 »		
Oblig. Metalliek.	»	5 »	104½	
Idem.	»	2½ »		
Aandeelen 28 Mei 1834.	*f*	500		
Idem 1 April 1839.	»	250		
NAPELS, Certif. Adm. bij Lam. en Bonw.	à	5 pCt.		
BRAZILIE, Idem. 1843.	»	5		
AMERIKA.	»	5 »		
Dito.	»	6 »		
Dito Bankaktien.	»	5 »		
MEXICO.				
Dito uitgestelde Schuld				
GRENADA.	»	1 »		
VENEZUELA.	»	2 »		

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.